

Verslag Filmpolitieke Bijeenkomst 2025

Inleiding

“Onafhankelijke producties zijn de motor van de film- en audiovisuele sector. Die motor moet niet alleen onderhoud krijgen, maar ook meer vermogen.”

Met die woorden zette moderator **Ruurd Bierman** de toon voor de Filmpolitieke Bijeenkomst 2025, op 28 september tijdens het Nederlands Film Festival in Utrecht. De bijeenkomst stond in het teken van de toekomst van de Nederlandse film- en audiovisuele sector, met nadruk op de noodzaak om de financieringsmogelijkheden voor Nederlandse films en series te verbreden – van fictie en documentaire tot animatie en innovatieve producties. Filmprofessionals, beleidsmakers en politici spraken over de grote druk op de sector en de bijbehorende uitdagingen. Daarbij ging het om maatregelen die nodig zijn om een gelijk speelveld met de omringende landen te realiseren, de publiek-private samenwerking te versterken en te bouwen aan een duurzaam ecosysteem voor de sector als geheel.

In zijn openingswoord benadrukte Bierman de culturele en maatschappelijke waarde van film en series: “De verhalen die jullie vertellen doen ertoe. Relevante verhalen, integer en professioneel gemaakt, zijn nu meer nodig dan ooit.” Juist daarom is het belangrijk stil te staan bij het Nederlandse financieringsklimaat en te onderzoeken hoe dit kan worden versterkt.

De gezamenlijke ambitie en aanbevelingen uit het **Sectorplan (2022)** werden herbevestigd als richtinggevend kader: een aansprekend, divers Nederlands aanbod van hoge kwaliteit en met production value, dat niet alleen een groter publiek in Nederland aanspreekt, maar ook over de grenzen kan excelleren. Met creatieve vrijheid, fair practice en fair pay als fundament, toegang tot financiering als brandstof, en een stevige infrastructuur voor innovatie, ondernemerschap en talentontwikkeling.

Bierman schetste daarnaast een kritisch beeld van recente ontwikkelingen die de projectmatige werkwijze en financiering in de audiovisuele sector onder grote druk zetten. De Nederlandse audiovisuele sector is van vitaal cultureel, maatschappelijk én economisch belang, maar stijgende kosten door inflatie en hogere kwaliteitseisen, achterstanden in fair pay (gem. 42%) en een forse genderloonkloof (gem. 18,5%), bezuinigingen bij de publieke omroep, de opkomst van AI, beperkte bescherming van onafhankelijke producenten, auteurs en uitvoerenden, én een ongelijk speelveld met omringende landen – waardoor productieactiviteit, talent en werkgelegenheid in toenemende mate weglekken – zetten de sector onder grote spanning.

Het vermogen van de motor van de AV-sector moet worden vergroot. Daarmee was het thema van het programma scherp geformuleerd: de verbreding van de financieringsmogelijkheden voor Nederlandse films en series. Hoe creëren we een gelijk speelveld met omliggende landen? Hoe maken we productiebudgetten toereikend voor kwaliteit, zichtbaarheid én fair pay? En hoe nemen we obstakels weg voor publiek-private samenwerking? Dit waren de leidende vragen van de bijeenkomst.

Er liggen uitdagingen, maar er zijn ook al belangrijke stappen gezet. Aan de Ketentafel Film/AV-productie zijn tools voor fair pay en fair practice ontwikkeld die sinds januari 2025 van kracht zijn – waaronder starttarieven voor zzp'ers en een leidraad voor veilig en gezond werken. Dit najaar start in opdracht van OCW een sectorbreed onderzoek AV naar marktontwikkelingen, internationale vergelijkingen en de werking van het huidige financieringsinstrumentarium. Daarnaast werkt een brede sectorcoalitie – geïnitieerd door NAPA, NCP en NVPI Film – aan het verkennen van nieuwe financieringsmogelijkheden en een bredere financieringsmix. Ook is het tweede jaar van de investeringsverplichting voor grote streamers ingegaan, wat nieuwe perspectieven biedt voor groei en samenwerking. Tegelijkertijd zijn verdere stappen nodig om te komen tot een gezond en toekomstbestendig productieklimaat en een sector die sterk, vernieuwend en toegankelijk is – in de bioscoop, op televisie, on demand en op festivals.

Voorafgaand aan de internationale presentaties over het Deense en Ierse landschap van filmfinanciering werd stilgestaan bij de evaluatie van tien jaar Production Incentive – een regeling die van grote waarde is voor de Nederlandse audiovisuele sector. In die periode werd meer dan één miljard euro aan productie-uitgaven in Nederland gerealiseerd, met een return on investment van circa vier euro per geïnvesteerde euro uit het budget van de regeling. Begin deze maand presenteerde onderzoeks- en adviesbureau Technopolis de evaluatie van deze eerste tien jaar.

Filmpolitieke Bijeenkomst © Nederlands Film Festival / Ramon Mangold

Tien jaar Production Incentive

Om terug te kijken én vooruit te blikken werd **Ilke Vernooij**, Hoofd Incentive bij het Nederlands Filmfonds, gevraagd een update te geven over de uitkomsten van de evaluatie en de aanbevelingen. Technopolis concludeert dat de regeling een belangrijke bijdrage heeft geleverd aan productiegroei, internationalisering en professionalisering van de sector, maar dat de afhankelijkheid ervan sterk is toegenomen. De onderzoekers adviseren de Incentive te herijken tot een eenvoudige en voorspelbare economische stimuleringsmaatregel (cash rebate), met borging van publieke waarden.

“De regeling werkt goed, maar we zien overvraging en de grenzen zijn bereikt.” – Ilke Vernooij

Op korte termijn bekijkt het Filmfonds aanpassingen om de gevolgen van de huidige overvraging beter te managen. In 2026 volgen verbeteringen zodat alle soorten films – van fictie tot animatie en documentaire – beter kunnen worden bediend. Om goed aan te sluiten bij de praktijk en blijvend bij te dragen aan een gezond productieklimaat, betreft het Filmfonds een klankbordgroep bij mogelijke aanpassingen, zowel op korte als op langere termijn.

Bekijk hier de evaluatie van 10 jaar Production Incentive.

“De regeling werkt goed, maar we zien overvraging en de grenzen zijn bereikt,” stelde Vernooij. Technopolis concludeert dat de Incentive een belangrijke bijdrage heeft geleverd aan productiegroei, internationalisering en professionalisering maar ook dat de afhankelijkheid ervan is toegenomen. Het budget is de afgelopen tien jaar niet meegegroeid, terwijl de sector enorm is gegroeid. Er is wel budget toegevoegd voor series, maar het bedrag voor filmproducties is sinds de introductie in 2014 niet verhoogd. Het beschikbare budget en de ontwikkeling van de sector lopen daardoor niet meer in de pas. Naast indexatie van het beschikbare budget voor de Production Incentive is het volgens haar ook nodig dat er een instrument komt dat financiering vanuit de markt stimuleert. Daarmee was het bruggetje naar internationale voorbeelden gemaakt.

Filmfinanciering in Denemarken

Claus Ladegaard, onafhankelijk adviseur en consultant in de film- en mediasector en voormalig CEO van het Deense Filminstituut, nam de aanwezigen mee in het Deense landschap van filmfinanciering. Een belangrijke pijler van het Deense filmbeleid is dat het belang van film en cultuur wettelijk is verankerd in de Danish Film Law.

Ladegaard lichtte toe dat film in Denemarken nadrukkelijk als cultuur wordt gezien en dat het publiek er meer wordt benaderd als burgers dan als consumenten. Denemarken profileert zich al jaren als een sterk filmland en investeert actief in nieuwe financieringsmogelijkheden om een onafhankelijke industrie te waarborgen. Zo voerde het land in 2024 een culturele bijdrageheffing voor streamingplatforms van

2 tot 5 procent in, waarvan 80 procent ten goede komt aan films en 20 procent aan series. Daarnaast wordt vanaf 2026 een production incentive ingevoerd in de vorm van een cash rebate van 25 procent, bedoeld om budgetten te vergroten en high-end producties te stimuleren.

De gemiddelde filmbudgetten liggen ongeveer dertig procent hoger dan in Nederland. Opvallend is bovendien de aanwezigheid van meerdere fondsen en financieringsstructuren – nationale en regionale filmfondsen én een Nordic-overkoepelend fonds van de vijf Noordse landen. Ook de nauwe samenwerking tussen film en televisie valt op, met duidelijke afspraken over investeringen en de betrokkenheid van omroepen bij speelfilms en documentaires. Deze afspraken zijn vastgelegd in de Danish Film Law en zorgen voor heldere doelen en transparante samenwerking binnen de keten. Naast festivalselecties en marktaandeel in de bioscoop geldt ook de sociaal-culturele impact van producties als belangrijk criterium.

[Bekijk hier de presentatie over het Deense filmfinancieringslandschap van Claus Ladegaard.](#)

De anatomie van een Film Tax Credit – The Irish Experience

Na Denemarken was het de beurt aan Ierland. **James Hickey** (independent consultant European Audiovisual Policy en voormalig CEO van Screen Ireland) presenteerde het Ierse landschap van filmfinanciering en de werking van de Ierse Tax Credit. Ierland combineert selectieve steun vanuit het cultuurbeleid – via Screen Ireland, het Sound and Vision Fund en het Western Regional Audiovisual Production Fund – met een automatische financieringsregeling: de fiscale maatregel Section 481, vergelijkbaar in effect met de Belgische Tax Shelter.

“It is clear that it (Section 481) encourages international production to produce in Ireland,” – James Hickey

De regeling is voorspelbaar, biedt met een “upfront payment” van 90 procent directe cashflowfinanciering en kent geen jaarlijks budgetplafond. Elke publieke euro levert bijna vier euro economische opbrengst op en trekt zowel internationale als lokale producties aan. “It is clear that it encourages international production to produce in Ireland,” aldus Hickey. Tegelijkertijd schrijft de regeling voor dat er altijd een lokale onafhankelijke producent bij betrokken moet zijn. Dat zorgt voor veel werkgelegenheid en versterkt kennis- en talentontwikkeling in Ierland zelf. De impact van Section 481 op de Ierse audiovisuele sector is groot: “It is safe to say that without the support, the Irish audiovisual sector would be very small.”

Hickey gaf Nederland een duidelijke boodschap mee: Ierse producenten werken graag samen met Nederlandse partners, maar zonder vergelijkbare fiscale stimulansen loopt Nederland coproducties mis. Wanneer twee landen elk beschikken over een

fiscale maatregel die gecombineerd kan worden, levert dat een groot voordeel op, zeker in deze uitdagende tijden voor filmfinanciering. België heeft daarin momenteel vaak een voorsprong op Nederland.

[Bekijk hier de presentatie over het Ierse filmfinancieringslandschap van James Hickey.](#)

Terug naar de Lage Landen - Panelgesprek

Na de presentaties over Denemarken en Ierland ging de blik terug naar Nederland en België. Producenten **Hilde De Laere** (FBO Productions) en **Koji Nelissen** (Keplerfilm) namen plaats op het podium voor een gesprek over de praktijk in beide landen: waar zitten de knelpunten en waar liggen de kansen?

“De invoering van de Belgische Tax Shelter was een game changer.” – Hilde De Laere

De Laere noemde de Belgische Tax Shelter, net als de Ierse Section 481, “een game changer”: een stabiel en open-eind systeem dat goed is voor 25 tot 30 procent van het productiebudget. De regeling – een fiscaal-economisch instrument dat investeringen in de culturele sector stimuleert en financiers een return on investment biedt – werd in 2004 ingevoerd en heeft sindsdien sterk bijgedragen aan de professionalisering van de Belgische audiovisuele sector.

Een belangrijk voordeel is dat de regeling geen budgetplafond kent: vraag en aanbod blijven zo in balans, en de bijdrage groeit automatisch mee met de totale financiering. De Tax Shelter geldt inmiddels niet alleen voor audiovisuele werken, maar ook voor videogames en podiumkunsten. Dankzij deze voorspelbaarheid en brede toepasbaarheid hebben Belgische producenten een sterkere positie aan de onderhandelingstafel en een betere cashflowpositie. Dit zorgt voor meer continuïteit voor crew, postproductie- en facilitaire bedrijven, en draagt bij aan veiligere werkomstandigheden en fair pay.

De positieve effecten reiken verder dan individuele producties: ze hebben geleid tot een stabiel en aantrekkelijk productieklimaat, met een volwassen, internationaal erkende industrie als resultaat. “Nederland is voor ons een natuurlijke partner, maar het zou fijn zijn als diezelfde stabiliteit daar ook bestond,” aldus De Laere.

Filmpolitieke Bijeenkomst © Nederlands Film Festival / Ramon Mangold

Koji Nelissen schetste een contrasterend beeld van de Nederlandse praktijk. Waar België dankzij de Tax Shelter kan rekenen op financieringsstabiliteit en continuïteit, beginnen Nederlandse producenten “met nul zekerheid en een lege kaart van Europa.”

“We staan altijd 5-0 achter op de omringende landen want wij hebben minder zekerheid om onze producties binnen een bepaalde periode te financieren”. Nelissen gaf aan dat zijn bedrijf dit jaar twee films in productie heeft. Voor volgend jaar liggen er eveneens twee projecten klaar, maar het is nog onzeker of die daadwerkelijk kunnen worden gedraaid, omdat de financiering nog niet rond is. “We moeten het greenlight-moment steeds verder uitstellen, en dat hoor ik ook van collega’s,” aldus Nelissen. Dat brengt veel onzekerheid met zich mee voor cast en crew en heeft een duidelijk negatief effect op de hele industrie. “We zijn gedwongen op meerdere paarden tegelijk te wedden.”

Internationale samenwerking is volgens hem belangrijk, maar die wil je idealiter aangaan op creatieve gronden en niet uit financiële noodzaak. “Je bent in Nederland eigenlijk altijd gedwongen creatieve keuzes te maken vanuit een financieel oogpunt, en dat is heel jammer.”

“Verbreiding van het Nederlandse financieringsinstrumentarium is belangrijk, zodat de sector meer stabiliteit en ruimte voor talentontwikkeling, vernieuwing en ondernemerschap krijgt.” – Koji Nelissen

Nelissen wees erop dat veel talent naar België vertrekt, mede door de extra mogelijkheden en internationale coproducties die daar worden aangetrokken. Hij benadrukte dat indexatie van Nederlandse subsidiebudgetten – zodat deze niet door inflatie in waarde afnemen – en een aanvullende fiscale stimuleringsmaatregel

zouden bijdragen aan een gelijk speelveld met de buurlanden, en tegelijk de kwaliteit, zichtbaarheid én fair pay versterken.

“Verbreiding van het Nederlandse financieringsinstrumentarium is belangrijk, zodat de sector meer stabiliteit en ruimte voor talentontwikkeling, vernieuwing en ondernemerschap krijgt,” aldus Nelissen.

Na de scherpe vergelijking tussen de financieringspraktijk van producenten in België en Nederland deelden **George van Breemen** (zakelijk directeur/bestuurder Nederlands Filmfonds), **Jasmijn Touw** (Director Global Affairs Netflix) en **Willemien van Aalst** (directeur/bestuurder HUMAN) hun perspectief.

George van Breemen (Filmfonds) schetste de knelpunten waar het Filmfonds tegenaan loopt bij de financiering van films en series. De onvoorspelbaarheid van de Production Incentive door structurele overvraging vormt volgens hem een groot probleem, zo ook het gebrek aan alternatieve cofinanciering: budgetten kunnen niet meegroeien, internationale partners en afnemers in de markt hebben geen zekerheid over de voortgang. Het gevolg is dat producenten noodgedwongen financiering in het buitenland zoeken – maar die middelen vervolgens ook daar moeten besteden vanwege de daaraan gekoppelde bestedingsverplichtingen.

“De sector heeft nu geen enkel instrument om echt investeringen aan te trekken.” – George van Breemen

Van Breemen pleitte voor betere publiek-private samenwerking en meer ruimte om financiering te “stapelen”: het combineren van publieke en private middelen om producties rond te krijgen.

“Financiering moet een optelsom zijn. We stellen extra middelen beschikbaar voor fair practice, maar als andere financiers dat niet doen, landt het niet goed,” aldus Van Breemen.

Daarvoor moeten ook blokkades worden weggenomen, met name rond rechten en zichtbaarheid – vaak een knelpunt in de samenwerking met publieke omroepen. Voor Nederlandse films en documentaires is het nu moeilijk om contracten te sluiten: producenten krijgen vaak te weinig ruimte om hun werk elders zichtbaar te maken of te exploiteren via zoveel mogelijk platforms, terwijl dat in ieders belang is. “Dit moeten we doorbreken,” benadrukte Van Breemen. Producenten moeten kunnen ondernemen en private investeerders kunnen aantrekken. “De sector heeft nu geen enkel instrument om echt investeringen aan te trekken,” voegde hij toe.

Jasmijn Touw (Netflix), als Director Global Affairs verantwoordelijk voor overheidsbeleid in de Benelux en ook in Denemarken, sluit zich aan bij Van Breemen. Ze gaf aan dat samenwerking met de publieke omroep in Nederland vaak vastloopt op complexe besluitvormingsprocessen en de verschillende interpretaties door de vele betrokkenen. “Als er zoveel besluitvormers zijn, is het al snel een risico-gedreven organisatie. Als namelijk één zo’n besluitvormer een beer op de weg ziet, dan kan het gelijk niet doorgaan.”

“Wie zit er aan de knoppen en wie besluit er? We hebben door de jaren heen samen een diffuus systeem geconstrueerd.” – Willemien van Aalst

Ook Willemien van Aalst (HUMAN) sloot zich daarbij aan. Ze benadrukte dat het systeem van de publieke omroepen eenvoudiger en transparanter moet worden. De aangekondigde hervorming van het omroepbestel is dan ook noodzakelijk. Grote zorg zijn de enorme bezuinigingen. Waar de klappen precies zullen vallen is nog onduidelijk, maar dat de programmering geraakt wordt, is zeker.

Van Aalst ziet kansen in specialisatie: als omroepen zich meer gaan richten op specifieke genres – bijvoorbeeld één of twee omroephuizen voor fictie en anderen voor documentaire – kan dat meer overzicht en slagkracht opleveren.

“Wie zit er aan de knoppen en wie besluit er? Dat is onduidelijk. We hebben door de jaren heen samen een diffuus systeem geconstrueerd. Zo wordt er al jaren gepraat over hoe bij documentaire de rechten verdeeld moeten worden – het is een systeem dat zich heeft vastgedraaid,” aldus Van Aalst. Ze riep op om op bestuursniveau te kijken hoe dit beter kan en bood zichzelf aan als aanjager van dat gesprek.

Filmpolitieke Bijeenkomst © Nederlands Film Festival / Ramon Mangold

“Het is niet alleen een culturele en maatschappelijke sector, het is óók een industrie – en dat vraagt om industriebeleid.” – Jasmijn Touw

Het systeem in Nederland staat onder druk: er is veel mogelijk, maar het lukt vaak niet om financiering goed te stapelen en zo ondernemerschap te stimuleren. Touw legde opnieuw de internationale lat naast Nederland: in België, Denemarken en Ierland wordt de audiovisuele sector expliciet als industrie behandeld, met bijbehorend industriebeleid, ondernemerschap en fiscale instrumenten zoals de Belgische Tax Shelter of Section 481.

“Het is niet alleen een culturele en maatschappelijke sector, het is óók een industrie – en dat vraagt om industriebeleid,” aldus Touw, die benadrukte dat elke euro uit zo’n regeling zich aantoonbaar meerdere keren terugverdient in de lokale economie. Ze wees erop dat in Ierland bovendien voorwaarden gelden die producenten van internationale producties die gebruik maken van de incentive verplichten te investeren in de ontwikkeling van lokaal talent. Dat zorgt niet alleen voor een stabiele werkgelegenheid in de lokale industrie, maar ook voor groei in kennis en vaardigheden. “Een goed voorbeeld,” aldus Touw, “van hoe je met een fiscaal instrument niet alleen buitenlandse producties aantrekt, maar tegelijkertijd je eigen sector versterkt en laat bloeien.”

Van Aalst voegde daaraan toe dat haar in de Deense presentatie aansprak hoe zo’n regeling de lokale filmsector, vakmanschap en talentontwikkeling stimuleert, en daarmee ook de nadruk legt op de maatschappelijke waarde en de publieke verhalen die verteld kunnen worden. “Het instrument moet niet alleen langs de lijn van de euro’s worden gemeten, maar ook aan de kwaliteit van de verhalen en hun impact,” merkte Van Aalst op.

Filmpolitieke Bijeenkomst © Nederlands Film Festival / Ramon Mangold

Streamingdiensten Nederland

“Het multiplier-effect dat blijkt uit de Ierse Tax Credit en de Belgische Tax Shelter helpt om de uitdagingen in de AV-sector tegemoet te komen.” – Zohair El Yassini

Dit voorjaar heeft Netflix samen met een aantal andere streamingdiensten de handen ineengeslagen en Streamingdiensten Nederland opgericht. De kersverse voorzitter **Zohair El Yassini** reageerde op alles wat hij tot dan toe had gehoord. “Het mooie is dat de sector niet alleen culturele en creatieve impact kan hebben, maar dus ook economische impact: het multiplier-effect dat blijkt uit de Ierse Tax Credit en de Belgische Tax Shelter helpt om de uitdagingen in de AV-sector tegemoet te komen.”

El Yassini benoemde dat een fiscaal-economische regeling de volgende stap in de volwassenwording van de AV-sector kan worden, en waarschuwde dat Nederland in de tussentijd moet uitkijken niet links en rechts te worden ingehaald door andere landen die wel dergelijke incentives hebben.

Hij prees Kamerlid Mohammed Mohandis voor zijn inzet voor de media- culturele sector en riep hem - én alle politieke partijen - op incentives zoals de tax shelter, na de verkiezingen, als punt mee te nemen in de formatiegesprekken richting een nieuw regeerakkoord. Zo kunnen producenten en makers ook in de toekomst mooie films blijven maken.

Actieagenda

Moderator Bierman vatte na de internationale voorbeelden de rode lijnen samen. Duidelijk werd dat iedereen in de Nederlandse audiovisuele sector dezelfde urgentie voelt: de noodzaak om de financieringsmogelijkheden voor Nederlandse films en series te verbreden. Dat vraagt niet alleen om samenwerking binnen de hele keten, maar ook om nauwere afstemming tussen ministeries. De sector moet als één geheel optrekken, terwijl de overheid de verbinding kan leggen tussen cultuur-, media- en economisch beleid.

Bierman benoemde vijf thema's waarop nu actie moet worden ondernomen:

1. **Creëer een gelijk speelveld:** met aanvullende fiscaal-economische maatregelen, zoals de Belgische Tax Shelter en de Ierse Section 481, om meer investeringen aan te trekken.
2. **Verhoog het beschikbare kapitaal:** door indexatie en uitbreiding van budgetten, en versterk de Netherlands Film Production Incentive.
3. **Verbeter publiek-private samenwerking:** maak stapeling van financiering mogelijk en leg heldere kaders vast. Verminder contractuele blokkades en zorg voor duidelijkheid over rechten en zichtbaarheid. Actualiseer en sluit effectieve convenanten voor speelfilm en documentaire.
4. **Veranker fair pay:** zorg voor structurele implementatie en borging van eerlijke betaling en arbeidsomstandigheden binnen de gehele keten.
5. **Zorg voor continu inzicht:** door onafhankelijk periodiek sectorbreed onderzoek in de film- en audiovisuele sector, door het actualiseren van het

Sectorplan door partijen in de productie-, distributie- en exploitatieketen, en borg structureel overleg tussen sectorpartijen onderling én met overheid en fondsen.

Reacties politici en OCW

Na de gezamenlijke conclusies werden de aanwezige politici gevraagd om te reageren op de besproken uitdagingen en kansen. De urgentie en intentie om de eerste twee punten (aanvullende maatregelen en het versterken van het beschikbare kapitaal) mee te nemen in de komende onderhandelingen werd door hen unaniem onderschreven.

Volgens Tweede Kamerlid **Mohammed Mohandis** (GroenLinks-PvdA) moet de overheid veel sterker beseffen welke economische, maatschappelijke én culturele waarde de audiovisuele sector heeft. Hij noemde de recente bezuinigingen op de publieke omroep als voorbeeld van een gebrek aan visie: als je de filmindustrie wilt laten groeien, moet je juist investeren. Daarbij pleitte hij voor nauwere samenwerking tussen publieke en commerciële media - het mag volgens hem niet alleen draaien om nemen zonder te geven, maar om gezamenlijk bouwen aan een sterke sector.

Mohandis koppelde het gesprek ook aan de bredere politieke discussie over weerbaarheid. Het kabinet is voornemens om het NAVO-voorstel te steunen om 3,5% van het bruto binnenlands product (bbp) per jaar te besteden aan defensie en daarnaast 1,5% te reserveren voor maatschappelijke weerbaarheid en infrastructuur. Mohandis wees erop dat cultuur en media daarin nu nauwelijks worden meegenomen, terwijl juist film en verhalen in tijden van crisis, zoals bijvoorbeeld zichtbaar in Oekraïne, mensen veerkracht en hoop kunnen geven. Zijn oproep: betrek de culturele en creatieve sector expliciet bij die 1,5% en benut de kracht van cultuur voor maatschappelijke weerbaarheid.

Filmpolitieke Bijeenkomst © Nederlands Film Festival / Ramon Mangold

Wiebe van den Ende verving als kandidaat-Kamerlid namens Volt fractievoorzitter Laurens Dassen en sloot zich aan bij de oproep voor een langetermijnvisie en investeringszekerheid. Hij pleitte voor vertrouwen in makers en producenten, zodat zij langere creatieve cycli kunnen opbouwen zonder telkens te hoeven worstelen met financiële onzekerheid. Ook ziet hij veel potentie in een fiscaal instrument zoals een tax shelter om groei en werkgelegenheid te stimuleren en Nederland aantrekkelijker te maken voor internationale coproducties.

Daarnaast wees Van den Ende op een zorgpunt rond Europese financiering. Het bekende Creative Europe MEDIA Programma wordt samen met CERV ondergebracht in het nieuwe AgoraEU, dat weliswaar meer budget kent, maar het voorstel kent geen duidelijke oormerking meer voor onafhankelijke producenten en geen specificatie of garanties voor de oorspronkelijke uitgangspunten die het Creative Europe MEDIA Programma tot een groot succes maakten. Volt pleit ervoor de voordelen van AgoraEU te benutten, maar tegelijk waarborgen te behouden voor de onafhankelijke film- en audiovisuele sector.

Tot slot werd ook **Youssef Louakili**, directeur Media en Creatieve Industrie bij het ministerie van OCW - inmiddels een vaste gast bij de Filmpolitieke Bijeenkomst - gevraagd te reageren.

“Zichtbaarheid wordt vaak verward met exclusiviteit” – Youssef Louakili

Louakili sloot zich instemmend aan bij de signalen uit de sector. Hij bevestigde dat er dit najaar wordt gestart met een onafhankelijk, periodiek onderzoek naar de audiovisuele sector. Daarmee wordt zicht gehouden op trends, internationale

vergelijkingen en de werking van bestaande instrumenten. Het zou goed zijn als de uitkomsten kunnen worden verbonden met een geactualiseerd Sectorplan door de partijen in de productie-, distributie- en exploitatieketen, zodat data, praktijk en beleid beter op elkaar aansluiten. “Het is belangrijk om scherp in beeld te krijgen en te houden waarop we sturen” zei hij, waarbij Louakili nogmaals het belang van goede publiek-private samenwerking benadrukte.

Een belangrijk punt dat Louakili aansneed, was het zogeheten dienstbaarheidsverbod – de regel die de non-commercialiteit van de publieke omroepen moet waarborgen. Volgens hem bestaat daarover nog veel onduidelijkheid: binnen de bestaande kaders is vaak meer mogelijk dan wordt gedacht. Daarom kondigde hij aan dat OCW, in nauwe samenwerking met het Commissariaat voor de Media, een praktische uitgangspuntennotitie zal ontwikkelen zodat verhelderd wordt dat het dienstbaarheidsverbod geen onnodige belemmering vormt voor publiek-private samenwerking. Daarmee wil hij misverstanden wegnemen, bijvoorbeeld over het onderscheid tussen exclusiviteit en zichtbaarheid. “Zichtbaarheid wordt vaak verward met exclusiviteit,” ziet Louakili in de praktijk. “We moeten er op bestuurlijk niveau bij de omroepen op aandringen dat films, documentaires en series – naast zichtbaarheid hiervan op de publieke omroep – ook op andere platforms zichtbaar kunnen zijn en zo de publieke waarde kunnen versterken.”

Meer publiek-private samenwerking is volgens hem essentieel, zodat producenten hun financiering beter kunnen rondkrijgen en daarmee kwaliteit, zichtbaarheid en fair pay kunnen stimuleren.

Louakili ging ook in op de discussie over fiscale instrumenten, zoals de Belgische Tax Shelter en de Ierse Tax Credit. Hij erkende dat OCW ziet dat zulke regelingen in het buitenland goed werken, maar dat de besluitvorming hierover uiteindelijk een politieke keuze is.

Verder wees hij op het belang van een gezond ecosysteem met een toekomstbestendig financieringsinstrumentarium en de noodzaak om de implementatie van fair practice en fair pay te blijven borgen. Louakili kondigt aan dat OCW de sector actief kan ondersteunen hierin, onder meer via een pilot voor een onafhankelijke structuur – een soort loket, naar onder meer Brits voorbeeld – die dit proces kan faciliteren.

Afsluitend sprak Louakili over de bredere waarde van creatieve vrijheid – een belangrijk thema dat in de huidige wereld steeds vaker onder druk staat. “Als ambtenaar dien je de politiek, maar je legt de eed af op de grondwet. Alles wat ik in mij heb, zet ik in om de creatieve vrijheid en persvrijheid te beschermen – wanneer dan ook en waar dan ook, onvoorwaardelijk.”

Filmpolitieke Bijeenkomst © Nederlands Film Festival / Ramon Mangold

Gezamenlijke Koers

De saamhorigheid in de zaal was duidelijk voelbaar. Sectorvertegenwoordigers, beleidsmakers en politici waren het unaniem eens over de koers die nodig is om het Nederlandse productieklimaat voor films en series – van fictie en documentaire tot animatie en innovatieve producties – te versterken.

Een samenhangend cultuur-, media- en economisch beleid, gedragen door sector én overheid, is de sleutel tot een sterk en duurzaam ecosysteem.

De conclusie was helder: de film- en audiovisuele sector staat, net als de samenleving als geheel, voor grote uitdagingen. Nu is het moment om gezamenlijk door te pakken – met voorspelbare instrumenten, structurele samenwerking en een gelijk speelveld dat Nederland laat aansluiten bij zijn buurlanden.